

Vlaamse voortrekker in natuurlijk afkalven bij het Belgisch-witblauwras stopt verbitterd en ontgoocheld de activiteiten op pensioenleeftijd

Pionier gaat recht door zee

Ludo Jamaer is weinigen bekend. De witblauwfokker is de Vlaamse pionier van het natuurlijk afkalven in witblauw. Op de top behaalde hij 53 procent natuurlijke afkalfingen met dieren van een S-conformatie. Maar het is voorbij, zowel voor hemzelf vanwege pensionering als voor deze wijze van bedrijfsvoering.

tekst **Guy Nantier**

Media-aandacht heeft de Vlaamse pionier in natuurlijk afkalfende witblauwen zelf nooit gezocht. Een interview om zijn rijke ervaring in deze materie met de collega's te delen heeft hij nooit willen geven. Waarom niet? 'Als mijn echtgenote en Dirk Lips niet hadden aangedrongen, had ook nu dit gesprek niet plaatsgevonden. Het interesseert niemand en zeker de collega's niet,' luidt het hardvochtig.

Aan het woord is Ludo Jamaer uit het Vlaams-Limburgse Hoeselt. De fokker stopt de bedrijfsactiviteiten. In april wordt hij 65 en gaat hij met pensioen. De twee

dochter zien een bedrijfsovername niet zitten. De hele vleesveestapel van zestig moederdieren en jongvee staat te koop.

Natuurlijk ingebakken

Ludo Jamaer werkte van zijn vijftiende tot zijn dertigste op het ouderlijk melkveebedrijf. De veestapel – zo'n 40 stuks – bestond uit vijftig procent holsteins en uit vijftig procent witblauwdubbeldoelkoeien. 'De holsteins hebben mijn ouders halverwege de jaren zestig in Nederland aangekocht. Het was toen tegen de trend in melken, want het holsteinras was in Vlaanderen niet gekend.'

Naast zijn werkzaamheden op het ouderlijk bedrijf kocht de jongeman ook stierkalveren aan om af te mesten. In 1988 nam hij de witblauwdubbeldoelveestapel van zijn ouders over, waarmee hij de basis van zijn huidige bedrijf en fokkerij legde. Op kruissnelheid telde het fokbedrijf met een aanbindstal 60 moederdieren. De focus op de melkproductie werd gaandeweg verlaten voor meer vleesaanzet. De stierkalveren werden ter plaatse afgemest. Op 18 à 20 maanden leverden ze een S-karkaskwaliteit op en 450 à 500 kilogram geslacht gewicht. Alle vaarskalveren werden aangehouden, zodat voor de fokkerij een strenge selectie mogelijk was.

'Een kont kan iedereen maken', vertelt Jamaer, 'Maar net zoals op het ouderlijk bedrijf streefden we naar vlotte kalvingen. Ik heb het thuis nooit anders gezien. Ik ben er dus mee opgegroeid. Het zit gebakken in mijn genen.' Gemiddeld over de jaren heen werd dertig tot veertig procent van de kalveren op het bedrijf natuurlijk geboren. In het beste jaar 2003 was dit zelfs opgelopen tot 53 procent. Uit zijn jarenlange ervaring blijkt

De hoge aanhechting van de staart tussen de heupknobbels is een van de betere voorspellers voor natuurlijk afkalven

Deze natuurlijk geboren Waldodochter heeft zelf vier keer gekalfd. Vier keer op natuurlijke wijze

verder dat na een natuurlijke kalving de koe een betere zoogmoeder is voor haar kalf, vlugger drachtig wordt en de langleeftbaarheid van de koe toeneemt. Op het bedrijf kalfden de koeien zes à zeven keer af. Een eerste maal gemiddeld op een leeftijd van drie jaar. De tussenkalf-tijd lag rond de 365 dagen. Reformekoeien wogen gemiddeld tussen 750 à 900 kilogram levend.

Stieren vinden knelpunt

Het afkalfseizoen liep van november tot mei. In maart en april kalfde de helft van de veestapel af. 'Soms zo'n vier à vijf per nacht', vertelt Ludo. 'Daar ga je mentaal en fysiek aan kapot als je niet gemotiveerd bent. Hobbyboeren zullen er mijn inziens daarom ook nooit in slagen. Voor het geld of de tijdsbesparing moet je het ook niet doen.'

De moederdieren voor de fokkerij dienden bij voorkeur zelf natuurlijk gekalfd te hebben. Verder selecteerde de veehouder op het bot van het beenwerk (niet te fijn, niet te grof), de hoogtemaat, de lengte van het dier en een breed, lang en vlak bekken waarop de staartaanhechting hoog is ingeplant. 'De staartbasis moet tussen de heupknobbels liggen.' Op het bedrijf werd in de stalperiode met ki gewerkt, zowel bij vaarzen als koeien. Tijdens de zomerperiode ging er een dekstier mee de weide in, één stier per twintig dieren. De geschikte stieren vinden, zowel voor ki als voor natuurlijk

dekdienst, is altijd het knelpunt geweest in de bedrijfsvoering. Volgens Jamaer verklaart dit ook waarom hij op ongeveer een derde natuurlijke kalvingen is blijven steken. Dekstieren kocht Jamaer na bezoek aan keuringen aan en na een jaarlijks rondje met de veehandelaar bij boeren in Wallonië. Voor ki werden vooral stieren ingezet die lichte kalveren gaven, maximaal 50 kilo bij geboorte. 'Maar omdat de geboortegegevens pas heel laat bekend worden, heb ik ook andere stieren ingezet, op gevoel. Ik heb bijvoorbeeld kalveren gehad van Imperial. En als ik nu moest kiezen, zou ik Attribut inzetten.' Gebruikskruisingsstieren heeft Jamaer nooit gebruikt. 'Dan ga je te ver achteruit in kwaliteit. Dan kom je uit op limousinkwaliteit.' Het moet Jamaer van het hart: de attitude van de ki-stations was en is hem nog steeds een doorn in het oog. 'Nooit heeft CRV geïnvesteerd in stieren die fenotypisch beantwoordden aan mijn criteria, laat staan mij geholpen heeft met informatie over de binnenbekkenmaten van de stieren', klinkt het bitter. 'Men zegt mij dat de gegevens er zijn. Ik heb ze nooit gekregen. Ik heb bijna om de informatie gesmeekt, maar nooit gekregen.'

Over en uit

Ludo Jamaer heeft altijd alleen het bedrijf geleid. Zijn echtgenote runde haar eigen zaak en ging daarna buitenshuis werken. 'Ik heb hard gewerkt. Soms tot

twee uur aan één kalving, omdat ook de persdrang bij de koe de laatste jaren weg is.' De veehouder geeft aan diep ontgoocheld te zijn over het uiteindelijk behaalde resultaat. 'Ik ben in al die tijd geen meter vooruitgegaan, omdat er vanwege

Ludo Jamaer: 'Natuurlijk afkalven is passé'

allerlei instanties geen steun kwam en vooral ook omdat er geen geloof werd gehecht aan mijn bevindingen.'

Over een toekomst voor natuurlijk kalvende witblauwen gaat Ludo Jamaer recht door zee. 'Laat mij duidelijk zijn: een garantie op een natuurlijke afkalving heb je nooit. Natuurlijk afkalvende witblauwen op bedrijven met 80 à 100 moederdieren kan gewoon niet. De motivatie van de veehouders ontbreekt, de veehouders hebben er ook geen tijd meer voor en er zijn geen dierenartsen en veehouders meer die de kennis in huis hebben. Bovendien, bij honderd kalvingen per jaar kan de veehouder op een kapitaalintensief vleesveebedrijf zoals heden ten dage zich geen missers permitteren. Ik had er gemiddeld toch een per jaar. Een vakkundig uitgevoerde keizersnede is de beste garantie op een levend kalf. Natuurlijk afkalven is over en uit. Het is passé.' |

Vijf jaarlingen waarvan twee natuurlijk gekalfd

Drachtige vaarzen die allemaal natuurlijk geboren zijn

